CITY IN TRANSFORMATION

Urban policies and social participation

participatoryLab conference

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 2026

ΠΟΛΗ ΣΕ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ

Αστικές πολιτικές και κοινωνική συμμετοχή

26 - 29.03

MOMUS

Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

Museum of Contemporary Art

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ // PROGRAMME

Ο σύγχρονος αστικός μετασχηματισμός δεν αποτελεί μια ουδέτερη τεχνική διαδικασία, όπως πολλές φορές παρουσιάζεται από τον κυρίαρχο λόγο, αλλά ένα πολιτικό πεδίο έντονων συγκρούσεων για τον καθορισμό του χώρου, της οικονομίας και της κοινωνίας.

Η Θεσσαλονίκη δεν ξεφεύγει από αυτόν τον κανόνα.

Στις γειτονιές και στις πλατείες αναδύονται πρακτικές κινημάτων, κοινών και αλληλεγγύης που επαναπροσδιορίζουν τη σχέση με τον δημόσιο χώρο. Αυτές δεν περιορίζονται σε στιγμιαίες διαμαρτυρίες, αλλά συχνά αποκρυσταλλώνονται σε μόνιμες δομές: από την Πολεοδομική Επιτροπή Γειτονιάς του Πάρκου Καρατάσιου μέχρι την Οργανωτική Επιτροπή Δημοψηφίσματος για τη ΔΕΘ, και από τους αυτο-διαχειριζόμενους κοινωνικούς χώρους μέχρι τους συνεταιρισμούς σε όλη την πόλη. Οι πρακτικές αυτές –με τα όρια και τις δυσκολίες τους– δοκιμάζουν και υλοποιούν διαφορετικές καθημερινότητες για την πόλη, παράγοντας έτσι ένα διαφορετικό αστικό φαντασιακό που βασίζεται στη διεκδίκηση και την αλληλεγγύη.

Απέναντι σε αυτές τις εικόνες συμμετοχής και δημοκρατίας, υπάρχει και μια εικόνα της Θεσσαλονίκης που μετασχηματίζεται για να φιλοξενήσει και να υπηρετήσει τους νέους «χρήστες» της που είναι οι επενδυτές και το τουριστικό κεφάλαιο.

Contemporary urban transformation is not a neutral technical process, as it is often presented by dominant discourse, but a political arena of intense conflicts for the determination of space, economy, and society.

Thessaloniki is no exception to this rule.

In neighbourhoods and squares, practices of social movements, commons, and solidarity are emerging, redefining the relationship with public space. These are not limited to momentary protests but often crystallize into permanent structures: from the Urban Planning Committee of the Karatasou Park neighbourhood to the Organizing Committee for the Referendum on the Thessaloniki International Fair (ΔΕΘ), and from self-managed social spaces to cooperatives across the city. These practices—with their limits and difficulties—test and implement different everyday realities for the city, thus producing a different urban imaginary based on collective claims and solidarity.

In contrast to these images of participation and democracy, there is also an image of a Thessaloniki transforming to accommodate and serve its new “users”: investors and tourist capital.

Από την περίοδο της κρίσης μέχρι τις μέρες μας, η Θεσσαλονίκη βίωσε και βιώνει τη δική της «νεοφιλελευθεροποίηση»: το δημόσιο συρρικνώνεται, ο δημόσιος τομέας υποχωρεί έναντι του ιδιωτικού και οι ανάγκες της πόλης ταυτίζονται με τις ανάγκες των επενδυτών σε αυτήν - βλ. επενδύσεις και gentrification στη δυτική πλευρά της πόλης.

Οι τεχνικές υποδομές και τα έργα μεγάλης κλίμακας υλοποιούνται με διαδικασίες και αποφάσεις fast-track προσπερνώντας τις όποιες αντιδράσεις και αντιστάσεις των κατοίκων και των κινημάτων της πόλης. Αρκετά συχνά, δεν είναι ξεκάθαρο σε ποια κλίμακα σχεδιάζονται και από ποιους φορείς αποφασίζονται τα μεγάλα έργα της πόλης –βλ. fly over– ενώ άλλες φορές τα έργα συγκρούονται με τις υπάρχουσες λειτουργίες της πόλης. Η διαβούλευση για την επιλογή της μίας ή της άλλης «αναπτυξιακής» προτεραιότητας είτε γίνεται τυπικά είτε –σε πολλές περιπτώσεις– δεν γίνεται καθόλου.

Οι κοινωνικές υποδομές και οι κατοικίες μετασχηματίζονται προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες των χιλιάδων επισκεπτών και του τουριστικού κεφαλαίου, όπως συμβαίνει σε τόσες και τόσες πόλεις της ελληνικής επικράτειας. Ξενοδοχεία, υπηρεσίες εστίασης και διασκέδασης έρχονται στο προσκήνιο παραγκωνίζοντας το παραδοσιακό εμπόριο και την κατοίκηση των φτωχότερων κοινωνικών στρωμάτων.

From the period of the crisis until today, Thessaloniki has been experiencing its own “neoliberalisation”: the public sector is shrinking, the state is retreating in favour of the private sector, and the city’s needs are being equated with the needs of its investors—see investments and gentrification in the city’s western side.

Large-scale technical infrastructures and projects are implemented through fast-track procedures and decisions, bypassing any reactions and resistance from the city’s residents and movements. Quite often, it is not clear at what scale the city’s major projects are planned or by which bodies they are decided—see the flyover project—while at other times, these projects clash with the city’s existing functions. Public consultation for choosing one “developmental” priority over another is either done pro forma or—in many cases—not done at all.

Social infrastructures and housing are being transformed to meet the needs of thousands of visitors and tourist capital, as is happening in so many cities across Greece. Hotels, hospitality, and entertainment services come to the fore, displacing traditional commerce and the housing of the poorer social strata.

Το συνέδριο «Πόλη σε Μετασχηματισμό: Αστικές Πολιτικές και Κοινωνική Συμμετοχή», που υλοποιείται από την commonspace και το participatoryLAB με την υποστήριξη του Ιδρύματος Χάινριχ Μπελ – Γραφείο Θεσσαλονίκης, προσπαθεί να διερευνήσει τα παραπάνω ζητήματα. Σε συνέχεια του πρόσφατου συνεδρίου στην Αθήνα, μελετάμε την πόλη μέσα από τους μετασχηματισμούς και τις συγκρούσεις της, μέσα από τη γεωγραφία, την ιστορία, την οικονομία και τις παραγωγικές της δυνάμεις.

Από την Πέμπτη 26/3 μέχρι και την Κυριακή 29/3 συναντιόμαστε στο MOMUS-Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης αλλά και σε άλλα σημεία της πόλης για να αναλύσουμε και να κατανοήσουμε τους σύγχρονους αστικούς μετασχηματισμούς στη Θεσσαλονίκη. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει συζητήσεις, εργαστήρια, επισκέψεις και εκθέσεις εντός και εκτός του χώρου του μουσείου.

Συνομιλούμε με ερευνητές και ερευνήτριες, ειδικούς επιστήμονες, κοινωνικά κινήματα και κινήσεις πολιτών, για να ενισχύσουμε εκείνες τις πρακτικές που θέτουν την πόλη ως χώρο συλλογικοτήτων και δημοκρατικού πλουραλισμού, πολλαπλών ταυτοτήτων και συναντήσεων.

Σας καλούμε να συμμετέχετε για να συζητήσουμε και να δημιουργήσουμε από κοινού έναν ανομοιογενή αλλά επίμονο χώρο κοινωνικής συμμετοχής για τα αστικά ερωτήματα της Θεσσαλονίκης.

The conference “City in transformation - Urban policies and social participation” implemented by commonspace and participatoryLAB with the support of the Heinrich Böll Foundation – Thessaloniki Office, seeks to investigate the above issues. Following the recent conference in Athens, we study the city through its transformations and conflicts, through its geography, history, economy, and productive forces.

From Thursday, March 26th, until Sunday, March 29th, we will meet at MOMUS-Museum of Contemporary Art and other locations across the city to analyse and understand contemporary urban transformations in Thessaloniki. The program includes discussions, workshops, site visits, and exhibitions both inside and outside the museum space.

We will converse with researchers, specialized scientists, social movements, and citizen initiatives to strengthen those practices that posit the city as a space of collectivities and democratic pluralism, multiple identities, and encounters.

We invite you to participate to discuss and collectively create a heterogeneous yet persistent space for social participation regarding the urban questions of Thessaloniki.

Βρώσιμο Δάσος// Edible forest
Utopia Taproom
Μπεζεστένι // Bezesteni
Πλατεία Τσιρογιάννη // Tsirogianni Square
ΔΕΘ - HELEXPO // TIF-HELEXPO
MOMUS Μουσείο ΣύγχρονηςΤέχνης // Museum of Contemporary Art
Πάρκο Κρήτης “Μηνά Πατρικίου” // Kritis “Minas Patrikiou” park

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ - PLENARY

ΣΥΝΕΔΡΙΑ - SESSION

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ - WORKSHOP

ΕΚΘΕΣΗ - EXHIBITION

ΑΣΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ/ΞΕΝΑΓΗΣΗ - CULTURAL WALK/WALKING TOUR

Το συνέδριο διοργανώνεται από το **participatoryLab** και την **commonspace** με την υποστήριξη του **Ιδρύματος Χάινριχ Μπελ – Γραφείο Θεσσαλονίκης** και σε συνεργασία με το **Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης (ΤΜΧΑ), ΑΠΘ**, το **Εργαστήριο Co-Space (Μελέτης Συλλογικών Πρακτικών για τον Χώρο και την Ανάπτυξη) του ΤΜΧΑ, ΑΠΘ** και το τμήμα **Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΑΠΘ**

The conference is organised by **participatoryLab** and **commonspace** with the support of **Heinrich Böll Foundation – Thessaloniki Office** and in cooperation with the **School of Spatial Planning and Development, AUTH**, the **Co-Space Lab: Laboratory for Studies on Collective Practices for Space and Development** and the **School of Architecture, AUTH**

commonspace

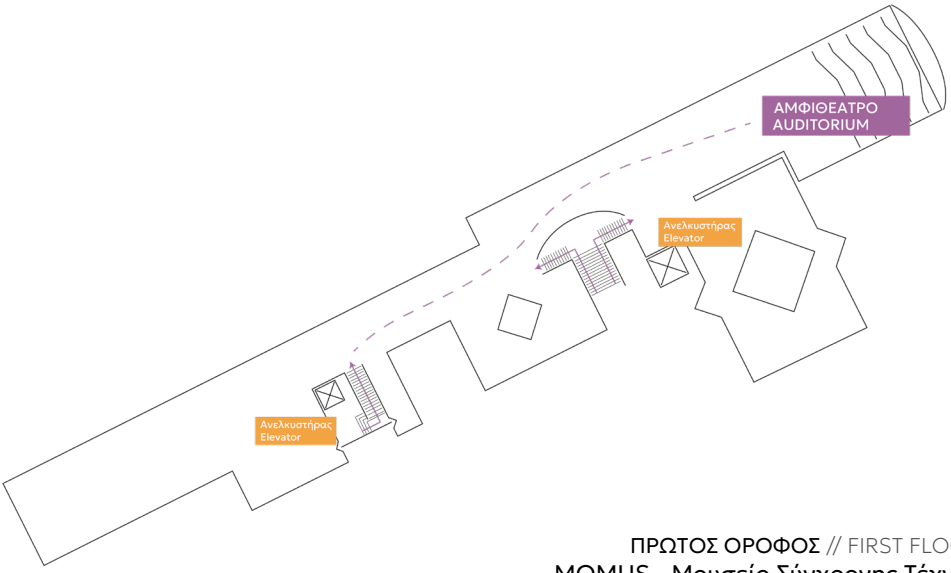
PARTICIPATORY LAB

HEINRICH BÖLL STIFTUNG ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

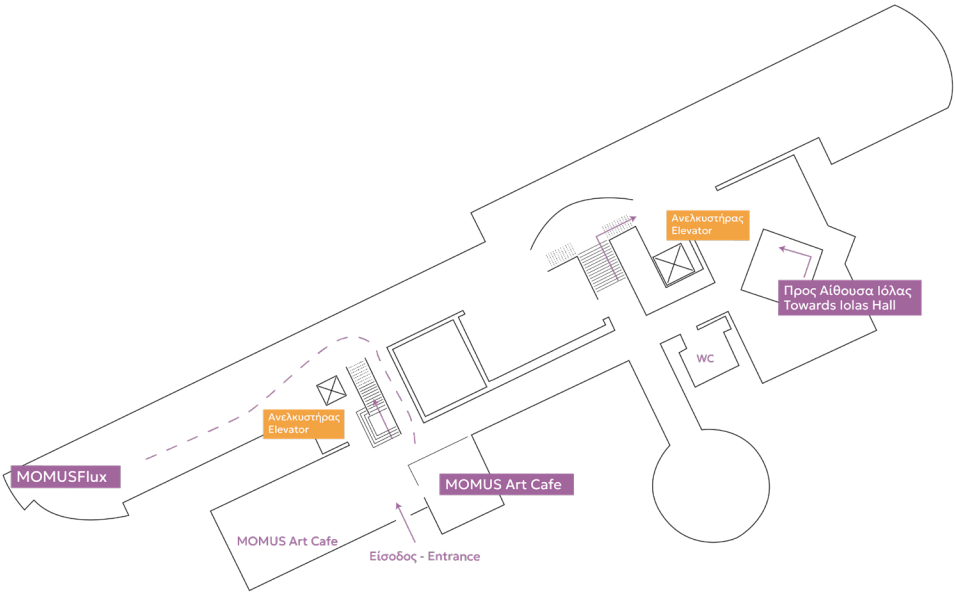
Τ Μ Χ Α ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ - ΑΠΘ
SCHOOL OF SPATIAL PLANNING AND DEVELOPMENT
Faculty of Engineering – A.U.Th.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Co-Space

ΠΡΩΤΟΣ ΟΡΟΦΟΣ // FIRST FLOOR
MOMUS - Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
// MOMUS - Museum of Contemporary Art

ΙΣΟΓΕΙΟ // GROUND FLOOR
MOMUS - Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
// MOMUS - Museum of Contemporary Art

Εγνατία 154, εντός ΔΕΘ // 154 Egnatia Av, TIF-Helexpo premises

THURSDAY
ΠΕΜΠΤΗ
26.03

26.03 | 12:00 - 16:30

Οι γειτονιές στο επίκεντρο: Συν-δημιουργώντας το πάρκο Κρήτης “Μηνά Πατρικίου”

Neighborhoods in the spotlight: Co-creating the Kritis “Mina Patrikiou” park

Η εκδήλωση είναι μια ανοιχτή, βιωματική δράση σε δημόσιο χώρο, που υλοποιείται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου SPICE. Στόχος του έργου είναι να φέρει σε διάλογο κατοίκους, τοπική αυτοδιοίκηση, πολεοδόμους, νέες και νέους, παιδιά, ηλικιωμένους και ηλικιωμένες, προκειμένου να συν-διαμορφώσουν ιδέες για τον (επανα)σχεδιασμό της γειτονιάς με βάση τις αρχές του New European Bauhaus: βιωσιμότητα, αισθητική ποιότητα και συμπερίληψη. Η δράση αυτή σηματοδοτεί το πρώτο βήμα μιας διαδικασίας συν-δημιουργίας για το μέλλον του Πάρκου Κρήτης “Μηνά Πατρικίου”, δίνοντας στους/στις κατοίκους και τους χρήστες και τις χρήστριες της περιοχής ουσιαστικό ρόλο στον σχεδιασμό του.

The event is an open, experiential activity in a public space, implemented as part of the European SPICE project. The aim of the project is to bring together residents, local government, urban planners, young people, children, and the elderly in order to co-create ideas for the (re)design of the neighborhood based on the principles of the New European Bauhaus: sustainability, aesthetic quality, and inclusion. This action marks the first step in a process of co-creation for the future of the Kritis “Mina Patrikiou” park giving residents and users of the area a meaningful role in its design.

Εργαστήριο | Workshop 01

Πάρκο Κρήτης “Μηνά Πατρικίου” // Kritis “Minas Patrikiou” park

Συντονισμός // Coordination:

ΚΕΠΑ - Κέντρο Επιχειρηματικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης - Δήμος Θεσσαλονίκης // KEPA - Business and Cultural Development Centre - Municipality of Thessaloniki

26.03 | 17:00 - 18:30

Πολιτισμός στη Θεσσαλονίκη: Από τη διαχείριση προς ένα πολυσυλλεκτικό όραμα

Culture in Thessaloniki: From management towards a pluralistic vision

Το στρογγυλό τραπέζι εστιάζει στον πολιτισμό και τη δημιουργικότητα στη Θεσσαλονίκη. Πρόκειται για ένα πεδίο κεντρικό στα αφηγήματα σχετικά με την φυσιογνωμία της πόλης, το οποίο αντιμετωπίζει πολλαπλές απειλές - ενδογενείς και εξωγενείς. Μεταξύ άλλων, απώλεια ζωτικού χώρου, μειωμένη ελκυστικότητα, υπερσυγκέντρωση των μεγάλων ιδιωτικών φορέων πολιτισμού στην Αθήνα και, πάνω απ΄όλα, έλλειψη στρατηγικής και συντονισμού. Η έλλειψη συνεργασιών, συνεργειών και συμμετοχικότητας σε ένα οικοσύστημα πολυάριθμων ετερόκλητων δρώντων (από μεμονωμένους καλλιτέχνες μέχρι και μεγάλης κλίμακας δημόσιους φορείς πολιτισμού / διοίκησης και αυτοδιοίκησης) πολύ συχνά δημιουργεί μια κακοφωνία, άλλες φορές αναπόφευκτα κενά και επικαλύψεις και παντελή έλλειψη οράματος και στρατηγικών. Το τραπέζι επιχειρεί να ρίξει φως στην πληθώρα των ανοικτών ζητημάτων σε όλες τις κλίμακες της πολιτιστικής ζωής και της δημιουργικότητας της πόλης, καταδεικνύοντας πιθανές κατευθύνσεις δράσης.

The round table focuses on culture and creativity in Thessaloniki. This is a central theme in narratives about the city's identity, which faces multiple threats, both internal and external. Among other things, loss of vital space, reduced attractiveness, overconcentration of large private cultural institutions in Athens, and, above all, lack of strategy and coordination. The lack of collaboration, synergy, and participation in an ecosystem of numerous diverse actors (from individual artists to large-scale public cultural/administrative and self-governing bodies) very often creates a cacophony, sometimes inevitably gaps and overlaps, and a complete lack of vision and strategy. The roundtable discussion attempts to shed light on the multitude of open issues at all levels of cultural life and creativity in the city, pointing to possible courses of action.

Συνεδρία | Session 01

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

Αμφιθέατρο «Ξανθίππη Χόιπελ»
Auditorium "Xanthippi Hoipel"

Συζητούν // Speakers:

Θανάσης Καλογερέσης // Thanasis Kalogeresis
Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, ΑΠΘ

Αλεξάνδρα Καραμούτσιου // Alexandra Karamoutsiou
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΑΠΘ

Αργυρώ Μπαράτα // Argyro Barata
Πολιτιστική Διαχειρίστρια

Συντονισμός // Moderation:

Ευγενία Χατζηγεωργίου // Evgenia Chatzigeorgiou
Δημοσιογράφος

Έκθεση φοιτητικών εργασιών και ερευνητικών Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνική Σχολή ΑΠΘ

Exhibition of student projects and research School of Architecture Faculty of Engineering AUTH

Έκθεση | Exhibition

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

MOMUSFlux

Αναστάσιος Τέλλιος // Anastasios Tellios
Πρόεδρος του τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΑΠΘ

26.03 | 19:00 - 20:30

Έναρξη Συνεδρίου
Conference Opening

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

Αμφιθέατρο «Ξανθίππη Χόιπελ»
Auditorium “Xanthippi Hoipel”

Γιώργος Βελεγράκης // Giorgos Velegrakis
commonspace

Μιχάλης Γουδής // Michalis Goudis
Διευθυντής, Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ - Γραφείο Θεσσαλονίκης

Μία πόλη, πόσες ταυτότητες;

One city, how many identities?

Ολομέλεια | Plenary 01

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

Αμφιθέατρο «Ξανθίππη Χόιπελ»
Auditorium “Xanthippi Hoipel”

Η πόλη δεν έχει μία ταυτότητα. Αντιθέτως, αποτελεί ένα πεδίο διαρκούς παραγωγής και σύγκρουσης πολλαπλών, συχνά αντιφατικών, ταυτοτήτων. Από την επίσημη εκδοχή της «πολιτιστικής πρωτεύουσας» και της «ευρωπαϊκής μητρόπολης» έως τις καθημερινές, βιωμένες εμπειρίες των κατοίκων της, η ταυτότητα μιας πόλης είναι πάντοτε υπό διαπραγμάτευση. Στο πλαίσιο αυτό, το πάνελ επιχειρεί να διερευνήσει την πολλαπλότητα των ταυτοτήτων της Θεσσαλονίκης, αναγνωρίζοντας ότι η συζήτηση για το «ποια είναι» ή «ποια θέλει να γίνει» η πόλη είναι ταυτόχρονα μια συζήτηση για το ποια κοινωνικά υποκείμενα έχουν το δικαίωμα και τη δύναμη να ορίζουν αυτή την ταυτότητα.

The city does not have a single identity. On the contrary, it is a field of constant production and conflict between multiple, often contradictory, identities. From the official version of the “cultural capital” and “European metropolis” to the everyday, lived experiences of its residents, the identity of a city is always up for debate. In this context, the panel attempts to explore the multiplicity of Thessaloniki’s identities, recognizing that the discussion about “what it is” or “what it wants to become” is also a discussion about which social subjects have the right and the power to define this identity.

Συζητούν // Speakers:

Αθηνά Βιτοπούλου // Athina Vitopoulou
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΑΠΘ

Σάσα Λαδά // Sasa Lada
Ομότιμη Καθηγήτρια, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΑΠΘ

Ελένη Σιδέρη // Eleni Sideri
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών & Ανατολικών Σπουδών, ΠΑΜΑΚ

Γιάννα Τσόκου // Gianna Tsokou
Θεατρολόγος

Συντονισμός // Moderation:

Γιώργος Χρηστίδης // Yorgos Christidis
Διευθυντής σύνταξης ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΠόΛΙΣ

20:30

Εναρκτήρια Δεξίωση
Welcome Drinks

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

MOMUS Art Cafe

FRIDAY

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

27.03

27.03 | 10:30 - 12:00

Εργαστήριο | Workshop 02

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

MOMUSFlux

Έρευνα και δράση από κοινού: Συλλογική διαμόρφωση ενός πλαισίου συμμετοχικής έρευνας δράσης για τα κοινά στη Θεσσαλονίκη

Research and action together: Collectively shaping a participatory framework for action research on the commons in Thessaloniki

Το εργαστήριο ανοίγει μία συζήτηση για την συν-διαμόρφωση ενός πλαισίου της έρευνας δράσης για τα κοινά στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Η προσέγγισή μας έχει δύο συνιστώσες: (α) Την αναγνώριση και διερεύνηση πεδίων συγκρούσεων μεταξύ διαφορετικών κοινωνικών δρώντων για τη διαμόρφωση των διεργασιών, υποδομών και σχέσεων που καθορίζουν την κοινωνική ζωή και αναπαραγωγή στην πόλη, και (β) Την παρέμβαση σε αυτές τις συγκρούσεις, με τη διενέργεια έρευνας δράσης για τα κοινά, με τη συμμετοχή οργανώσεων και φορέων που συντονίζουν δράσεις "από τα κάτω" στην πόλη. Υπάρχουν διαφορετικές μέθοδοι και εργαλεία σε αυτήν την κατεύθυνση, καθώς και διαφορετικές εμπειρίες από τα μέλη της ομάδας. Στόχος είναι να διερευνήσουμε ένα επιστημολογικό και μεθοδολογικό πλαίσιο για την έρευνα δράσης, με στόχο την την ανάδειξη των συγκρούσεων αλλά και την παρέμβαση σε αυτές σε μια κατεύθυνση ενδυνάμωσης των κοινωνικά αδύναμων.

The workshop opens a discussion on the co-creation of a framework for action research on the commons in the city of Thessaloniki. Our approach has two components: (a) The identification and investigation of areas of conflict between different social actors regarding the shaping of the processes, infrastructures, and relationships that determine social life and reproduction in the city, and (b) Intervention in these conflicts by conducting action research on the commons, with the participation of organizations and actors that coordinate "bottom-up" actions in the city. There are different methods and tools in this direction, as well as different experiences from the members of the team. The aim is to explore an epistemological and methodological framework for action research, with the aim of highlighting conflicts but also intervening in them in a direction that empowers the socially disadvantaged.

Συντονισμός // Moderation:

Σωκράτης Σεϊτανίδης // Sokratis Seitanidis
Μηχανικός χωροταξίας - πολεοδομίας & Ερευνητής, Co-Space LAB

Υποστήριξη // Support:

Σοφία Αδάμ // Sofia Adam
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, ΔΠΘ

Άλεξ Παζαΐτης // Alex Pazaïtis
Ερευνητής, P2P Lab & Ragnar Nurkse Department of Innovation and Governance, Tallinn University of Technology

27.03

Νέοι δρώντες στην παραγωγή του χώρου

New actors in the production of space

Ποιος παράγει την πόλη; Η κυρίαρχη απάντηση στο ερώτημα αυτό παραπέμπει συνήθως στους «ειδικούς»: πολεοδόμους, αρχιτέκτονες, μηχανικούς, πολιτικούς και επενδυτές. Ωστόσο, η κριτική γεωγραφία και η αστική πολιτική οικολογία μας έχουν διδάξει ότι η παραγωγή του χώρου είναι μια κοινωνική διαδικασία, στην οποία συμμετέχουν (ή οφείλουν να συμμετέχουν) πολύ περισσότεροι δρώντες. Το πάνελ αυτό εστιάζει στους «νέους» δρώντες που αναδύονται τα τελευταία χρόνια στη Θεσσαλονίκη και διεκδικούν ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση του αστικού περιβάλλοντος.

Who produces the city? The dominant answer to this question usually refers to “experts”: urban planners, architects, engineers, politicians, and investors. However, critical geography and urban political ecology have taught us that the production of space is a social process in which many more actors participate (or should participate). This panel focuses on the “new” actors that have emerged in recent years in Thessaloniki and are claiming an active role in shaping the urban environment.

10:30 - 12:00

Συνεδρία | Session 02

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

Αμφιθέατρο «Ξανθίππη Χόιπελ»
Auditorium “Xanthippi Hoipel”

Συζητούν // Speakers:

Μαρία Καραγιάννη // Maria Karagianni
Διδάσκουσα, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, ΑΠΘ

Ματίνα Καψάλη // Matina Kapsali
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, διδάσκουσα στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Π.Ι.

Όλγα Μπαλαούρα // Olga Balaoura
Εντεταλμένη διδάσκουσα, τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΑΠΘ

Ευθυμία Σταματοπούλου // Efthymia Stamatopoulou
Αρχιτεκτόνισσα τοπίου, υποψήφια διδακτόρισσα στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΠΘ

Συντονισμός // Moderation:

Εύη Αθανασίου // Evangelia Athanasiou
Καθηγήτρια, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΠΘ

12:30 - 14:00

Εργαστήριο | Workshop 03

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

MOMUSFlux

Συντονισμός // Coordination:

Κοινωνικός Άτλας Θεσσαλονίκης
// Thessaloniki Social Atlas

Χαρτογραφώντας αστικούς μετασχηματισμούς στη Θεσσαλονίκη: Διεπιστημονικές διερευνήσεις

Mapping urban transformations in Thessaloniki: Interdisciplinary investigations

Το εργαστήριο επιχειρεί να φέρει κοντά μέλη της ερευνητικής κοινότητας της πόλης, μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες, υποψήφιους/ες διδάκτορες και μεταδιδακτορικούς/ές ερευνητές/τριες με στόχο την διεπιστημονική μελέτη των σύγχρονων μετασχηματισμών της Θεσσαλονίκης και των χωρικών τους εκφάνσεων. Επιδιώκει να ενημερώσει για το εγχείρημα του Κοινωνικού Άτλαντα Θεσσαλονίκης, μιας δυναμικής και ελεύθερα προσβάσιμης διαδικτυακής πλατφόρμας που έχει σκοπό τη συλλογή, ανάδειξη και δημοσιοποίηση θεμάτων που αφορούν τον αστικό χώρο και την ανθρωπογεωγραφία της Θεσσαλονίκης.

The workshop aims to bring together members of the city’s research community, postgraduate students, doctoral candidates, and postdoctoral researchers with the aim of conducting an interdisciplinary study of the contemporary transformations of Thessaloniki and their spatial expressions. It seeks to raise awareness of the Thessaloniki Social Atlas project, a dynamic and freely accessible online platform that aims to collect, highlight, and publicize issues related to the urban space and human geography of Thessaloniki.

27.03

12:30 - 14:00

Από τη συμμετοχή στην υλοποίηση: Τι λειτουργεί | Τι αντιστέκεται | Τι προχωρά

Συμμετοχικός σχεδιασμός δημόσιου χώρου στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης

From participation to implementation: What works | What resists | What moves forward

Participatory design of public space in the Thessaloniki Urban Complex

Το συγκεκριμένο session (στρογγυλό τραπέζι) στοχεύει να ανοίξει μια ειλικρινή συζήτηση γύρω από τον συμμετοχικό σχεδιασμού των δημόσιων χώρων, όπως εφαρμόζεται στην πράξη από Δήμους του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ). Δεν επικεντρώνει σε «επιτυχημένα παραδείγματα», αλλά εστιάζει:

• στις πραγματικές συνθήκες εφαρμογής συμμετοχικού σχεδιασμού στις ελληνικές πόλεις (και ειδικότερα στο ΠΣΘ),

• στα προβλήματα που προκύπτουν,

• στα όρια των συμμετοχικών διαδικασιών όταν αυτές καλούνται να μεταφραστούν σε παρεμβάσεις υλοποίησης.

• στους κανόνες διαχείρισης των «νέων» (μετά τις παρεμβάσεις) ή υφιστάμενων δημόσιων χώρων (πρόσβασης / χρήσης / ωφελειών / φροντίδας / ευθύνης), μαζί με ομάδες της κοινωνίας των πολιτών

This session (round table) aims to open a honest discussion about participatory design in public spaces, as implemented in practice by municipalities in the Thessaloniki Urban Complex (TUC). It does not focus on “successful examples,” but rather on:

• the actual conditions for implementing participatory planning in Greek cities (and specifically in the TCC),

• the problems that arise,

• the limits of participatory processes when they are called upon to be translated into implementation interventions.

• on the rules for managing “new” (after interventions) or existing public spaces (access /use/ benefits / care / responsibility), together with civil society groups.

Συνεδρία | Session 03

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

Αμφιθέατρο «Ξανθίππη Χόιπελ»
Auditorium “Xanthippi Hoipel”

Συζητούν // Speakers:

Παρή Γενίτσαρη // Pari Genitsari
Αντιδήμαρχος περιβάλλοντος και πρασίνου, Δήμος Νεάπολης-Συκεών

Αντρέας Καραδάκης // Andreas Karadakis
Στέλεχος στο αυτοτελές τμήμα επιχειρησιακού σχεδιασμού & αναπτυξιακών προγραμμάτων, Δήμου Θεσσαλονίκης

Νίκος Μισυρλής // Nikos Misirlis
Δημοτικός σύμβουλος του δήμου Καλαμαριάς, πρώην αντιδήμαρχος περιβάλλοντος, ηλεκτροφωτισμού και συντήρησης έργων

Σχολιασμός // Commentators:

Δήμητρα Ζούνη // Dimitra Zouni
Συνιδρύτρια STIPO GREECE

Θάλεια Ρίζου // Thaleia Rizou
Σύμβουλος πολιτικής καινοτομίας /οργανισμός Among

Συντονισμός // Moderation:

Γιώργος Γριτζάς // George Gritzas
Καθηγητής, ΤΜΧΑ, ΑΠΘ, μέλος του εργαστηρίου Co-Space, Δ/ντής Μεταπτυχιακού ΕΑΠ «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία»

Διονύσης Λατινόπουλος // Dionysis Latinopoulos
Καθηγητής, ΤΜΧΑ, ΑΠΘ, μέλος του εργαστηρίου Co-Space, Δ/ντής Μεταπτυχιακού ΤΜΧΑ «Χωρικός Σχεδιασμός για Βιώσιμη και Ανθεκτική Ανάπτυξη»

27.03

Καλλιεργώντας (σ)τον δημόσιο χώρο: Πράσινο, κοινότητες φροντίδας και τοπική δημοκρατία

Planting in public space: greenery, caring communities, and local democracy

Η δράση ξεκινά με ξενάγηση στο βρώσιμο δάσος από την περιβαλλοντική οργάνωση Μαμαγαία και συνεχίζεται με ανοιχτή συζήτηση γύρω από το δημόσιο πράσινο χώρο, τον ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης και τις δυνατότητες συμμετοχής των πολιτών. Πολίτες, ερευνητ(ρι)ες, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και εκπρόσωποι της αυτοδιοίκησης συναντιούνται για να ανταλλάξουν εμπειρίες, προβληματισμούς και προτάσεις για πιο συλλογικές και δημοκρατικές μορφές φροντίδας του αστικού περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό οι τελειόφοιτοι του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, ΑΠΘ, Γ. Γεωργακόπουλος και Μ. Στεργιάδου, θα μοιραστούν μαζί μας τα αποτελέσματα της διπλωματικής τους (επίβλεψη Φ. Κατσαβουνίδου) που αφορά μία πρόταση για ένα πάρκο αστικής γεωργίας στο πρώην στρατόπεδο Καρατάσιου.

The event begins with a guided tour of the Edible Forest led by the environmental organization Mamagea and continues with an open discussion on public green spaces, the role of local government, and opportunities for citizen participation. Citizens, researchers, civil society organizations, and local government representatives will come together to exchange experiences, concerns, and proposals for more collective and democratic approaches to caring for the urban environment. In this context, the graduating students of the School of Spatial Planning and Development Engineering at Aristotle University of Thessaloniki, G. Georgakopoulos and M. Stergiadou will share with us the results of their diploma thesis (supervised by F. Katsavounidou), which concerns a proposal for an urban agriculture park at the former Karatasiou military camp.

14:30 - 17:00

Επίσκεψη | Visit

ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ:

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης και μεταφορά προς το βρώσιμο δάσος Νεάπολης

Συντονισμός // Coordination:

Γιώργος Γριτζάς // Gritzas George
Καθηγητής, ΤΜΧΑ, ΑΠΘ, μέλος του εργαστηρίου Co-Space, Δ/ντής Μεταπτυχιακού ΕΑΠ «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία»

Διονύσης Λατινόπουλος // Dionysis Latinopoulos
Καθηγητής, ΤΜΧΑ, ΑΠΘ, μέλος του εργαστηρίου Co-Space, Δ/ντής Μεταπτυχιακού ΤΜΧΑ «Χωρικός Σχεδιασμός για Βιώσιμη και Ανθεκτική Ανάπτυξη»

27.03

17:30 - 19:00

Λογοτεχνικοί χάρτες της πόλης: αρχεία, ταυτότητες, κουήρ διαδρομές

Literary maps of the city: archives, identities, queer routes

Η συνεδρία θα προσφέρει μια φρέσκια ματιά στη σύγχρονη λογοτεχνική παραγωγή στη Θεσσαλονίκη αναδεικνύοντας τα νέα ρεύματα στην ποίηση και στη λογοτεχνία, το κουήρ, την εκδοτική δραστηριότητα, αλλά και τη σύνδεσή τους με την τοπογραφία της πόλης, την πλουραλιστική της ταυτότητα και τη λόγια ιστορία της. Ο διάλογος θα ξεκινήσει με αφορμή τις εισηγήσεις από τα μέλη του πάνελ και στη συνέχεια θα ακολουθήσει συζήτηση.

The session will offer a fresh look at contemporary literary production in Thessaloniki, highlighting new trends in poetry and literature, queer culture, publishing, and their connection to the city's topography, its pluralistic identity, and its literary history. The dialogue will begin with presentations by the panel members, followed by a discussion.

Μητροπολιτικός σχεδιασμός στη Θεσσαλονίκη: Εμπειρίες και δυνατότητες για το μέλλον

Metropolitan planning in Thessaloniki: Experiences and possibilities for the future

Η συνεδρία – στρογγυλό τραπέζι στοχεύει στην ανάδειξη εμπειριών, προκλήσεων και σύγχρονων διακυβευμάτων που σχετίζονται με τον μητροπολιτικό σχεδιασμό στη Θεσσαλονίκη. Θα συζητηθούν η εμπειρία και ο ρόλος του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης και του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης (ΟΡΘΕ), το θεσμικό κενό που προέκυψε με την υποβάθμισή τους, καθώς και οι προκλήσεις που συνδέονται με τον κατακερματισμό του χώρου και του σχεδιασμού, ιδίως μέσα από την προώθηση εργαλείων ειδικού και κατ' εξαίρεση σχεδιασμού. Παράλληλα, θα εξεταστούν πιθανές κατευθύνσεις και μελλοντικές προοπτικές για το μέλλον του μητροπολιτικού σχεδιασμού στην πόλη. Η συνεδρία θα ξεκινήσει με σύντομη εισαγωγική παρουσίαση για την ιστορία και εξέλιξη του μητροπολιτικού σχεδιασμού στη Θεσσαλονίκη και θα ακολουθήσουν 2-3 κύκλοι συζήτησης με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων.

The round table session aims to highlight experiences, challenges, and contemporary issues related to metropolitan planning in Thessaloniki. The discussion will focus on the experience and role of the Thessaloniki Regulatory Plan and the Thessaloniki Regulatory Plan Organization, the institutional vacuum that has arisen with their downgrading, as well as the challenges associated with the fragmentation of space and planning, particularly through the promotion of special and exceptional planning tools. At the same time, possible directions and future prospects for the future of metropolitan planning in the city will be examined. The session will begin with a brief introductory presentation on the history and development of metropolitan planning in Thessaloniki, followed by 2-3 rounds of discussion in the form of questions and answers.

Συνεδρία | Session 04

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

MOMUS Museum of Contemporary Art

MOMUS Art Cafe

Συζητούν // Speakers:

Ζωή Κόκκα // Zoi Kokka
Υπ. διδακτόρισσα φιλολογίας, μεταφράστρια, Περιοδικό Yusra

Μπίλη Μητσικάκος // Billie Mitsikakos
Δρ Νεοελληνικών Σπουδών και Κουήρ Θεωρίας, Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης

Φανή Χατζή // Fani Chatzi
Δημοσιογράφος & Βιβλιοκριτικός

Συντονισμός // Moderation:

Αλίκη Κοσυφολόγου // Aliki Kosyfologou
Δρ. Πολιτικής Επιστήμης, participatoryLAB

Συνεδρία | Session 05

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

MOMUS Museum of Contemporary Art

Αμφιθέατρο «Ξανθίππη Χόιπελ»
Auditorium "Xanthippi Hoipel"

Συζητούν // Speakers:

Ελισάβετ Θωίδου // Elisavet Thoidou
Καθηγήτρια, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης ΑΠΘ

Στράτος Μάνος // Stratos Manos
Πολεοδόμος-χωροτάκτης, ταμίας ΣΕΠΟΧ (Σύλλογος Ελλήνων Πολεοδόμων Χωροτακτών)

Σουλτάνα Πολυράβα // Soultana Polyrava
Προϊσταμένη Τμήματος Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Θεσσαλονίκης

Σωκράτης Σεϊτανίδης // Sokratis Seitanidis
Μηχανικός χωροταξίας - πολεοδομίας & Ερευνητής, Co-Space LAB

Χάρις Χριστοδούλου // Charis Christodoulou
Καθηγήτρια, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΠΘ

Συντονισμός // Coordination:

Λουκάς Τριάντης // Loukas Triantis
Επίκουρος καθηγητής, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΠΘ

27.03

19:30 - 21:00

Η διακυβέρνηση της πόλης, το κουβάρι των αρμοδιοτήτων και η κοινωνική συμμετοχή

City governance, the tangle of responsibilities and social participation

Ποιος αποφασίζει τελικά για τη Θεσσαλονίκη; Ποιος σχεδιάζει, ποιος εγκρίνει, ποιος υλοποιεί, ποιος ελέγχει; Η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι εξαιρετικά δυσδιάκριτη, καθώς η διακυβέρνηση της πόλης μοιάζει με ένα πολύπλοκο, αδιαφανές και συχνά αντιφατικό κουβάρι αρμοδιοτήτων. Δήμοι, Περιφέρεια, αποκεντρωμένη διοίκηση, υπουργεία, ανεξάρτητες αρχές, κρατικοί φορείς, δημόσιες επιχειρήσεις, αναπτυξιακές εταιρείες, θεσμοί όπως η ΔΕΘ-Helexpo, και φυσικά ιδιωτικά συμφέροντα και επενδυτικά σχήματα, συνθέτουν ένα πεδίο όπου η εξουσία είναι κατακερματισμένη, οι δικαιοδοσίες αλληλοεπικαλύπτονται και η λογοδοσία καθίσταται εξαιρετικά δυσχερής. Το πάνελ αυτό επιχειρεί να ξετυλίξει αυτό το κουβάρι, διερευνώντας κριτικά το σύστημα διακυβέρνησης της Θεσσαλονίκης και τις επιπτώσεις του στην παραγωγή του αστικού χώρου και στην κοινωνική συμμετοχή. Η πολυεπίπεδη και αποσπασματική κατανομή αρμοδιοτήτων δεν είναι ουδέτερη τεχνική ρύθμιση, αλλά αντανακλά συγκεκριμένες πολιτικές επιλογές και συσχετισμούς δύναμης που καθορίζουν ποια συμφέροντα προωθούνται, ποιες φωνές ακούγονται και ποιες αποσιωπούνται.

Who ultimately decides on Thessaloniki? Who plans, who approves, who implements, who controls? The answer to this question is extremely unclear, as the city's governance resembles a complex, opaque, and often contradictory tangle of responsibilities. Municipalities, the Region of Central Macedonia, decentralized administration, ministries, independent authorities, state agencies, public enterprises, development companies, institutions such as TIF-Helexpo, and, of course, private interests and investment schemes, make up a field where power is fragmented, jurisdictions overlap, and accountability becomes extremely difficult. This panel attempts to unravel this tangle by critically examining the system of governance in Thessaloniki and its impact on the production of urban space and social participation. The multi-level and fragmented distribution of responsibilities is not a neutral technical arrangement, but reflects specific political choices and power relations that determine which interests are promoted, which voices are heard, and which are silenced.

Ολομέλεια | Plenary 02

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

Αμφιθέατρο «Ξανθίππη Χόιπελ»
Auditorium “Xanthippi Hoipel”

Συζητούν // Speakers:

Εύη Αθανασίου // Evangelia Athanasiou
Καθηγήτρια, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΑΠΘ

Ιφιγένεια Καμτσίδου // Ifigeneia Kamtsidou
Ομότιμη καθηγήτρια, Νομική Σχολή, ΑΠΘ

Νίκος Νικήσιανης // Nikos Nikisianis
Δημοτικός Σύμβουλος Θεσσαλονίκης με την παράταξη “Η Πόλη Ανάποδα”

Επαμεινώνδας Χριστοφιλόπουλος
// Epameinondas Christophilopoulos
Πρόεδρος MOMUS

Συντονισμός // Moderation:

Μιχάλης Γουδής // Michalis Goudis
Διευθυντής, Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ – Γραφείο Θεσσαλονίκης

27.03

21:00

Ο φόβος για το τρένο μετά τα Τέμπη

The fear of the train after Tempi

Η σιδηροδρομική τραγωδία των Τεμπών, στις 28 Φεβρουαρίου 2023, έχει αφήσει πίσω της μεταξύ πολλών άλλων και μια δυσπιστία για ένα μέσο που θεωρούνταν φιλικό προς το περιβάλλον, άνετο, προσβάσιμο και «ραχοκοκαλιά της βιώσιμης κινητικότητας». Μπορεί να επιδιορθωθεί αυτό το ρήγμα; Ένα φωτορεπορτάζ με δέκα πορτρέτα και ισάριθμες συνεντεύξεις από ανθρώπους που χρησιμοποιούσαν το τρένο και επηρεάζονται άμεσα από την παρακμή του σιδηρόδρομου.

The Tempi railway tragedy on February 28, 2023, has left behind, among many other things, a distrust of a means of transport that was considered environmentally friendly, comfortable, accessible, and the "backbone of sustainable mobility." Can this rift be repaired? A photo report with ten portraits and interviews with people who used the train and are directly affected by the decline of the railway.

Έκθεση φωτογραφίας
Photo Exhibition

Utopia Taproom
Γλάδστωνος 11

Φωτογραφίες // Photos:

Μαρία Σιδηροπούλου // Maria Sidiropoulou

Έρευνα-Συνεντεύξεις // Research-Interviews:

The Manifold

Βραδιά γνωριμίας, χαλάρωσης και δικτύωσης
An evening of connection, relaxation and networking

Utopia Taproom
Γλάδστωνος 11

SATURDAY
ΣΑΒΒΑΤΟ
28.03

28.03 | 10:30 - 12:00

Σχολική αυλή και μαθητική κοινότητα: Πειραματισμοί και εφαρμογές συμμετοχικού σχεδιασμού

Schoolyard and student community: Experiments and applications of participatory design

Τα σχολεία και οι σχολικές αυλές αποτελούν τα τελευταία χρόνια πεδίο όπου εφαρμόζονται διαδικασίες συμμετοχικού σχεδιασμού, εκπαίδευσης για την κλιματική αλλαγή, περιβαλλοντικών δράσεων και πειραματισμών συν-σχεδιασμού με κέντρο τους μαθητές και τις μαθήτριες. Τρεις ομάδες με εκτενή εμπειρία σε υλοποιημένα έργα συμμετοχικού σχεδιασμού σε σχολεία συνομιλούν για τα συμπεράσματα, τις προκλήσεις και τις δυνατότητες για χώρους γνώσης και παιχνιδιού από και για τη μαθητική κοινότητα.

In recent years, schools and schoolyards have been the focus of participatory design processes, climate change education, environmental actions, and co-design experiments centered on students. Three groups with extensive experience in participatory design projects in schools discuss the conclusions, challenges, and possibilities for spaces of knowledge and play by and for the student community.

Συνεδρία | Session 06

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

Αμφιθέατρο «Ξανθίππη Χόιπελ»
Auditorium “Xanthippi Hoipel”

Συζητούν // Speakers:

Δομνίκη Βαγιάτη // Domniki Vagiati
Ψυχοπαιδαγωγός - Υπεύθυνη Έργων Περιβαλλοντική Οργάνωση Μαμαγαία

Μαρία Σιτζόγλου // Maria Sitzoglou
Αρχιτεκτόνισσα, Design Clips

Αναστασία Χρηστάκη // Anastasia Christaki
Θάνος Ανδρίτσος // Thanos Andritsos
Αρχιτέκτονες- Πολεοδόμοι, commonspace

Συντονισμός // Moderation:

Φυλλιώ Κατσαβουνίδου // Garyfallia Katsavounidou
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης ΑΠΘ
Μέλος του Εργαστηρίου Co-Space

Δημιουργική απασχόληση για παιδιά

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

MOMUS Art Cafe

Ηλικίες: 03-06 ετών
Με την εκπαιδευτικό Νατάσα Μισαηλίδου από την ομάδα “Έτσι κάνουν οι μπαλαρίνες”

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

Αίθουσα Ιόλας
Iolas Hall

Ηλικίες: 09-12 ετών
Μουσειοπαιδαγωγικό πρόγραμμα του MOMUS

28.03 | 10:30 - 12:00

Ανοιχτή συζήτηση για τη διεκδίκηση των πρώην στρατοπέδων από την τοπική κοινωνία

Open discussion on the local community's claim to the former military camps

Τα πρώην στρατόπεδα σε διάφορες πόλεις και περιοχές αποτελούν ένα από τα πιο κρίσιμα πεδία αστικών και περιβαλλοντικών συγκρούσεων την τελευταία περίοδο. Εδώ και χρόνια, οι τοπικές κοινωνίες διεκδικούν τη μετατροπή τους σε μητροπολιτικά πάρκα πρασίνου, κοινωνικές υποδομές και χώρους πολιτισμού, αντιστεκόμενες σε σχέδια παραχώρησης, ιδιωτικοποίησης ή εμπορικής αξιοποίησης που δεν λαμβάνουν υπόψη τις πραγματικές ανάγκες των κατοίκων. Η ανοιχτή αυτή συζήτηση φέρνει στο ίδιο τραπέζι κινήματα πολιτών, συλογικότητες γειτονιάς και ερευνητές/τριες με στόχο να αποτιμηθεί η πορεία των διεκδικήσεων, να αναδειχθούν τα εμπόδια που συναντώνται και να χαραχθούν νέες στρατηγικές διεκδίκησης.

Former military camps in various cities and regions have been one of the most critical areas of urban and environmental conflict in recent years. For years, local communities have been demanding their conversion into metropolitan green parks, social infrastructure, and cultural spaces, resisting concession, privatization, or commercial exploitation plans that do not take into account the real needs of residents. This open discussion brings together citizen movements, neighborhood associations, and researchers with the aim of assessing the progress of these demands, highlighting the obstacles encountered, and devising new strategies for achieving them.

Εργαστήριο | Workshop 04

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

MOMUS Museum of Contemporary Art

MOMUSFlux

Συμμετέχουν // Speakers:

ΚΟΙΝΑ Ιωαννίνων

Συντονιστικό πολιτών για το πρώην στρατόπεδο Βελισσαρίου (Ιωάννινα)

Δίκτυο Πολιτών για το Περιβάλλον - Πρωτοβουλία για τα πρώην στρατόπεδα Φιλιππάκου και Καφάλη (Γιαννιτσά)

Πρωτοβουλία για το πρώην στρατόπεδο Μαρκοπούλου (Χανιά)

Κοινότητα / σύλλογοι για το πρώην στρατόπεδο Κόδρα

Συντονισμός // Moderation:

Σωκράτης Σεϊτανίδης // Sokratis Seitanidis
Μηχανικός χωροταξίας - πολεοδομίας & Ερευνητής, Co-Space LAB

28.03 | 12:30 - 14:00

“Επιχειρώντας” την εμπλοκή των τοπικών κοινοτήτων: Ιδέες, μέσα και διαδικασίες

“Attempting’’ to engage local communities: Ideas, tools and processes

Οι προτεινόμενοι-ες είναι σχετικά νεαροί-ές επιστήμονες που από διαφορετικές θέσεις και οπτικές “επιχειρούν” την εμπλοκή των τοπικών κοινοτήτων και την κοινωνική αλληλεπίδραση σε διαφορετικά πεδία δράσης. Πρόκειται για δράσεις που δεν έχουν ακόμη ακριβές όνομα ή δεν εντάσονται σε σαφείς κατηγορίες κοινωνικής συμμετοχής αφού τείνουν να ξεπερνούν συμβατικά όρια. Η συζήτηση θα οργανωθεί με σύντομες παρουσιάσεις και ερωτήσεις σε διαδοχικούς κύκλους ανταπόκρισης και προβληματισμού των συμμετεχόντων και συμμετεχουσών για τις πρακτικές τους.

The nominees are relatively young scientists who, from different positions and perspectives, “attempt” to engage local communities and promote social interaction in different fields of action. These are actions that do not yet have a precise name or do not fit into clear categories of social participation, as they tend to transcend conventional boundaries. The discussion will be organized with short presentations and questions in successive rounds of feedback and reflection by participants on their practices.

Συνεδρία | Session 07

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

Αμφιθέατρο «Ξανθίππη Χόιπελ»
Auditorium “Xanthippi Hoipel”

Συζητούν // Speakers:

Adrian Judt
Πολεοδόμος, μέλος της κολλεκτίβας AKT στη Βιέννη

Σοφία Σαρρή // Sofia Sarri
Αρχιτέκτονας, InCommon

Άρτεμις Ψάλτογλου // Artemis Psaltoglou
Δρ. αρχιτέκτονας-πολεοδόμος, project manager White Research

Ομάδα έκθεσης IBA Βιέννης στη Θεσσαλονίκη // IBA Vienna exhibition team in Thessaloniki
Ευαγγελία Μπαρδώσα, Σώζων Κάλφας κ.ά.

Συντονισμός // Moderation:

Χάρις Χριστοδούλου // Charis Christodoulou
Καθηγήτρια, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΠΘ

Το ΚΟΙΝΟΝ χαρτογραφεί: Φόβοι, αξίες, προσδοκίες, ανάγκες

KOINON maps: Fears, values, expectations, needs

Το ΚΟΙΝΟΝ είναι μια -μέχρι στιγμής- άτυπη δικτύωση συνεργατικών εγχειρημάτων στη Θεσσαλονίκη, που υποστηρίζεται από το ερευνητικό πρόγραμμα Όραμα+ (Κωδικός ΕΛΙΔΕΚ: 26428). Στο εργαστήριο, εκπρόσωποι αυτών των εγχειρημάτων (επανα)διατυπώνουν βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση μιας κοινής υποδομής, αναδεικνύοντας στην πράξη τη διαφάνεια ως βασική αρχή του ανοιχτού συνεργατισμού και την πρόθεση του Όραμα+ για συν-παραγωγή ανοιχτής γνώσης.

KOINON is an informal network of collaborative projects in Thessaloniki, supported by the research program “Orama+” (ELIDEK code: 26428). In the workshop, representatives of these projects (re)formulate basic conditions for the establishment of a common infrastructure, highlighting in practice transparency as a basic principle of open collaboration and the intention of “Orama+” for the co-production of open knowledge.

Εργαστήριο | Workshop 05

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

MOMUSFlux

Συντονισμός // Moderation:

Λευτέρης Καραμήτρου // Lefteris Karamitrou
Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, ΑΠΘ

Αλέξανδρος Κιουπκιολής // Alexandros Koupkiolis
Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, ΑΠΘ

Γιώργος Μελισσουργός // Giorgos Mellisourgos
Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, ΑΠΘ

28.03

14:30 - 17:00

Κατασκευή ενδυμάτων και γυναικεία εργασία στο δυτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης

Clothing manufacturing and women's work in the western center of Thessaloniki

Μοιάζει η γυναικεία εργασία να λαμβάνει κάποτε τη μορφή της φροντίδας που μεταμορφώνει το καθημερινό και τελικά την ίδια την πόλη. Στη διάρκεια του περιπάτου, από το Μπεζεστένι έως τον Βαρδάρη θα παρακολουθήσουμε μεταπτώσεις της γυναικείας κυρίως εργασίας στην κατασκευή ενδυμάτων από τη δεκαετία 1970 έως και το 2015 και θα μιλήσουμε για τροπές κρίσεων που αποτυπώθηκαν στη μορφολογία της πόλης.

Women's work seems to sometimes take the form of care that transforms everyday life and ultimately the city itself. During the walk, from Bezesteni to Vardaris, we will observe the transformations of women's work in clothing manufacturing from the 1970s to 2015 and talk about the crises that have left their mark on the city's morphology.

Αστικός περίπατος
Cultural walk 01

ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ // MEETING POINT:
Μπεζεστένι - Σταθμός μετρό Βενιζέλου
Bezesteni – Venizelou metro station

Οδηγός // Host:

Ελίνα Καπετανάκη // Elina Kapetanaki
Δρ. Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, διδάσκουσα ΠΜΣ τμήμα ΒΣΑΣ, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Υπόγειες μουσικές διαδρομές: Περιήγηση στα DIY μουσικά στούντιο της Θεσσαλονίκης

Underground music routes: Exploring Thessaloniki's DIY music studios

Τα τελευταία πενήντα χρόνια, μουσικοί κάθε είδους συγκεντρώνονται στα DIY (αυτοσχέδια και αυτοδιαχειριζόμενα) μουσικά στούντιο της Θεσσαλονίκης, χώρους που, παρότι σπάνια εμφανίζονται στις επίσημες μουσικές ιστορίες, έχουν διαμορφώσει βαθιά τον ήχο και τον ρυθμό της πόλης. Στην περιήγησή μας, θα περπατήσουμε τη Θεσσαλονίκη ως ένα "ζωντανό" μουσικό αρχείο. Θα αναζητήσουμε τα στρώματα, τα ίχνη και τις αφηγήσεις μιας κρίσιμης, διαγενεακής μουσικής πρακτικής που εξακολουθεί να εξελίσσεται και να αντηχεί μέχρι σήμερα.

Over the past fifty years, musicians of all kinds have gathered in Thessaloniki's DIY (do-it-yourself and self-managed) music studios, spaces that, although rarely mentioned in official music histories, have profoundly shaped the sound and rhythm of the city. On our tour, we will walk through Thessaloniki as a "living" music archive. We will search for the layers, traces, and narratives of a crucial intergenerational musical practice that continues to evolve and resonate to this day.

Αστικός περίπατος
Cultural walk 02

ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ // MEETING POINT:
Πλατεία Τσιρογιάννη
Tsirogianni square

Οδηγός // Host:

Αλεξάνδρα Καραμούτσιου // Alexandra Karamoutsiou
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΑΠΘ

Υποστήριξη // Support:

Δημήτρης Γεωργάκαινας // Dimitris Georgakainas
Μουσικός, φοιτητής τμήματος Μουσικών Σπουδών ΑΠΘ

28.03 | 17:30 - 19:00

Με τη ραπτομηχανή και τους Πολωνούς: 40 χρόνια μετά, σε πόλεις και σε αγρούς

With the sewing machine and the Poles: 40 years later, in cities and in the countryside

Η άτυπη οικονομία και οι άτυπες δραστηριότητες, η περιφερειακή, τοπική και αστική ανάπτυξη, οι χωρο-κοινωνικές ανισότητες, οι τοπικές αγορές εργασίας και η οικονομική μετανάστευση είναι στον πυρήνα της ελληνικών πόλεων (συμπεριλαμβανομένης και της Θεσσαλονίκης). Οι συμμετέχοντες και συμμετέχουσες στο πάνελ με αφορμή το βιβλίο και την έρευνα της Ντίνας Βαΐου και του Κωστή Χατζημιχάλη που πραγματοποιήθηκε πριν από σχεδόν 40 χρόνια με επίκεντρο τη Θεσσαλονίκη και τη Βόρεια Ελλάδα, συνομιλούν για τα αντίστοιχα ερωτήματα και τις προκλήσεις στις σημερινές συνθήκες.

The informal economy and informal activities, regional, local, and urban development, spatial and social inequalities, local labor markets, and economic migration are at the heart of Greek cities (including Thessaloniki). The participants in the panel discussion, drawing on the book and research by Dina Vaiou and Kostis Hatzimichalis, which took place over almost 40 years and focused on Thessaloniki and Northern Greece, discuss the corresponding questions and challenges in today's circumstances.

Ολομέλεια | Plenary 03

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

Αμφιθέατρο «Ξανθίππη Χόιπελ»
Auditorium "Xanthippi Hoipel"

Συζητούν // Speakers:

Ντίνα Βαΐου // Dina Vaiou
Ομότιμη καθηγήτρια, Τομέας Πολεοδομίας και Χωροταξίας, ΕΜΠ

Ελίνα Καπετανάκη // Elina Kapetanaki
Δρ. Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, διδάσκουσα ΠΜΣ τμήμα ΒΣΑΣ, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Λόης Λαμπριανίδης // Lois Lamprianidis
Καθηγητής, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Παν/μιο Μακεδονίας

Κωστής Χατζημιχάλης // Costis Chatzimihalis
Ομότιμος καθηγητής του Τμήματος Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου

Συντονισμός // Moderation:

Γιώργος Βελεγράκης // Giorgos Velegrakis
Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης, commonspace

Δημιουργική απασχόληση για παιδιά

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

MOMUS Art Cafe

Ηλικίες: 07-12 ετών
Με την αρχιτεκτόνισσα Σοφία Κυρκοπούλου, για παιδιά 7-12 ετών από την ομάδα "Έτσι κάνουν οι μπαλαρίνες"

28.03

Πόλη: Ανάγκες, δικαιώματα και υποδομές

City: Social needs, rights and infrastructure

Το πάνελ θα συζητήσει το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον της παροχής κοινωνικής μέριμνας και φροντίδας στο αστικό περιβάλλον. Το διακύβευμα είναι η αναγκαιότητα επικαιροποίησης των κοινωνικών και χωρικών διαγραμμάτων που ορίζουν τις συλλογικές υποδομές, στην εποχή της περιβαλλοντικής κρίσης και των αναδυόμενων νέων εργασιακών σχέσεων.

The panel will discuss the past, present and future of service provision in the urban environment. What is at stake is the necessity to rethink the social and spatial diagrams that define collective equipments, in an era of environmental crisis and post-work labour relations.

19:30 - 21:00

Ολομέλεια | Plenary 04

MOMUS Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
MOMUS Museum of Contemporary Art

Αμφιθέατρο «Ξανθίππη Χόιπελ»
Auditorium “Xanthippi Hoipel”

Συζητούν // Speakers:

Julian Siravo
Director, The Autonomy Institute, London, UK

Σοφία Αδάμ // Sofia Adam
Επίκουρη καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, ΔΠΘ

Θάνος Ανδρίτσος // Thanos Andritsos
Αρχιτέκτονας- Πολεοδόμος, commonspace

Συντονισμός // Moderation:

Πλάτων Ησαΐας // Platon Isaias
Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΑΠΘ

19:30 - 23:00

Live για τα DIY music studios της Θεσσαλονίκης
Live for the DIY music studios of Thessaloniki

SUNDAY
ΚΥΡΙΑΚΗ
29.03

29.03 | 11:30

Θεσσαλονίκη ανατολικά των τειχών: αρχαιότητα, ιστορία, παρόν και μέλλον - προκλήσεις προς διάλογο. Η περίπτωση της ΔΕΘ και το όραμα για ένα μητροπολιτικό πάρκο

Facing the challenges East of Thessaloniki's wall: antiquity, history, present and future. The case of Thessloniki's International fair and the vision of a big metropolitan park

Η μοναδική ευκαιρία για δημιουργία μητροπολιτικού πάρκου στον πυκνοδομημένο αστικό ιστό της Θεσσαλονίκης έχει ανοίξει έναν διάλογο πέρα από τα όρια της τοπικής κοινωνίας, που συνιστά ιδιαίτερη στιγμή δημοκρατικής έκφρασης. Δύο διαφορετικές απόψεις -της ανάπλασης και της διεκδίκησης από τους πολίτες ως πάρκο- μετράνε τη δυναμική της κοινωνίας των πολιτών σε μια πόλη με παράδοση σε παρόμοια κινήματα. Στην ξενάγηση θα παρουσιάσουμε, μέσα από ένα ιστορικό και σύγχρονο κοινωνικό πρίσμα, ανατρέχοντας στο αρχιτεκτονικό κληροδότημα για τη ΔΕΘ του παρελθόντος, όλους τους λόγους για τους οποίους η Θεσσαλονίκη επιβάλλεται να αφήσει μια πράσινη παρακαταθήκη στις γενιές του μέλλοντος.

The unique opportunity to create a metropolitan park in the densely built urban fabric of Thessaloniki has opened a dialogue beyond the boundaries of the local community, which constitutes a special moment of democratic expression. Two different views—redevelopment and citizens' demands for a park—measure the dynamics of civil society in a city with a tradition of similar movements. During the tour, we will present, through a historical and contemporary social lens, referring to the architectural legacy of the TIF of the past, all the reasons why Thessaloniki must leave a green legacy to future generations.

Ξενάγηση | Walking tour

ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ // MEETING POINT:

ΔΕΘ - HELEXPO

Νότια Πύλη, πλατεία ΧΑΝΘ

TIF - HELEXPO

South Gate, YMCA square

Ξεναγός // Guide:

Ιωάννης Κιουρτσόγλου // Ioannis Kiourtsoglou
Διπλωματούχος ξεναγός & ακτιβιστής

Συνέδριο participatoryLab
Θεσσαλονίκη 2026

ΠΟΛΗ ΣΕ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

CITY IN TRANSFORMATION. URABN POLICIES AND SOCIAL PARTICIPATION

participatoryLab Conference
Thessaloniki 2026